

LIPIEC-SIERPIEŃ 2026

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet Łódzki

MONITOR JAPOŃSKI

LIPIEC-SIEPIEŃ 2026

Najciekawszym wydarzeniem w sierpniu była wizyta prezydenta Władimira Putina na wyspie Iturup

Wizyta prezydenta Rosji na spornej wyspie oddali w czasie perspektywę wznowienia dialogu rosyjsko-japońskiego. Administracja Takaichi Sanae podjęła w ostatnich miesiącach próby otwarcia dialogu wysyłając urzędników Ministerstwa Gospodarki, Handlu i Przemysłu (METI) oraz przedstawicieli biznesu do Rosji.

I.WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

2 lipca: premier Takaichi z wizytą w New Delhi. Premier Japonii Takaichi Sanae oraz premier Indii Narendra Modi wydali wspólne oświadczenie, w którym zobowiązali się do zacieśnienia globalnego partnerstwa strategicznego. Przywódcy zapowiadają rozszerzenie współpracy w zakresie wspólnych manewrów morskich oraz konserwacji, napraw i remontów okrętów wojennych, a także kontynuację projektu UNICORN (Unified Complex Radio Antenna). Obie strony podpisały porozumienia dotyczące innowacji w dziedzinie sztucznej inteligencji, zakładające wykorzystanie potencjałów technologicznych i zasobów ludzkich. Podpisano także porozumienie dotyczące gromadzenia zapasów oraz wprowadzenia mechanizmów stabilizacji rynku w celu przeciwdziałania zmianom cen energii.

13 lipca: zmiany w ustawie o rodzinie cesarskiej. W lipcu Partia Liberalno-Demokratyczna w przyspieszonym tempie przeforsowała nowelizację ustawy, co wywołało intensywne tarcia polityczne i rozpoczęło debatę na temat sukcesji tronu oraz równości płci. Nowe przepisy umożliwiają przyjęcie do rodziny cesarskiej potomków linii męskiej z dawnych gałęzi dynastii cesarskiej, które zostały wyłączone z dziedziczenia po roku 1945. Prawo pozwala wyłącznie ich męskim potomkom na wejście do linii sukcesji. Krytycy i partie opozycyjne, takie jak Japońska Partia Konstytucyjno-Demokratyczna, twierdzą, że ta budząca głębokie kontrowersje zasada sukcesji została przeforsowana bez odpowiedniego ponadpartyjnego konsensusu i jest kolejną oznaką dyskryminacji kobiet w Japonii. Zgodnie z poprzednią ustawą kobiety opuszczają rodzinę cesarską w momencie zawarcia małżeństwa z osobą niebędącą członkiem rodziny cesarskiej. Nowe prawo pozwala Kobietom pozostać w rodzinie cesarskiej po zawarciu małżeństwa. Prawo nie zawiera jednak przepisu przyznającego status cesarski ich małżonkom ani dzieciom.

14 lipca: zmiany w rządowej strategii dotyczącej AI. Japoński rząd zatwierdził pośpiesznie przygotowaną rewizję krajowej strategii dotyczącej sztucznej inteligencji, zwiększając nacisk na „suwerenność” rozwiązań. Nowa strategia zakłada przegląd istniejących systemów i przepisów dotyczących sztucznej inteligencji, a także zacieśnienie współpracy z zagranicznymi agencjami rządowymi. Przedstawiciele władz twierdzą, że technologie, takie jak Claude Mythos amerykańskiej firmy Anthropic sprawiły, iż zagrożenie cyberatakami stało się bardziej namacalne, znacznie ułatwiając wykrywanie luk w zabezpieczeniach systemów. Głównym założeniem projektu jest wzmocnienie zdolności do prowadzenia badań i wykorzystywania podobnych technologii na terenie kraju, co ma na celu zwiększenie autonomii Japonii i ograniczenie nadmiernej zależności od zagranicznych firm.

20 lipca: minister obrony na temat wykorzystania broni jądrowej. Japoński minister obrony Koizumi Shinjiro wezwał do przeprowadzenia ogólnokrajowej debaty na temat tego, czy broń jądrowa powinna odgrywać rolę w obronie Japonii, proponując zerwanie z dotychczasową praktyką traktowania tej kwestii jako politycznego tabu. Jego zdaniem Japonia musi zareagować na zmiany w międzynarodowym środowisku bezpieczeństwa, które nastąpiły po inwazji Rosji na Ukrainę. Koizumi przytoczył przykłady zmieniającej się europejskiej polityki bezpieczeństwa, wzmocnienie sił jądrowych przez Francję oraz zgodę Finlandii na umieszczenie broni jądrowej na jej terytorium. Jego komentarz, wygłoszony bez koordynacji z resztą rządu wywołał falę krytyki wśród japońskich obywateli.

21 lipca: chińsko-rosyjskie manewry w pobliżu japońskich wysp. Chiński niszczyciel rakietowy przeprowadził ćwiczenia z użyciem ostrej amunicji w japońskiej wyłącznej strefie ekonomicznej (EEZ) w pobliżu wyspy Okinotorishima. W rejonie znajdowała się również rosyjska fregata wojkowa. Ministerstwo Obrony traktuje manewry jako kolejny przykład zacieśnienia współpracy wojskowej pomiędzy Moskwą a Pekinem.

22 lipca: rząd zatwierdza nową strategię gospodarczą. Rząd zatwierdził podstawy nowej strategii gospodarczej i fiskalnej, która ma opierać się na ambitnych inwestycjach w rozwój strategicznych sektorów technologicznych. Program określany jako „Wizja Takaichi”, przewiduje inwestycje w wysokości ponad 370 bilionów jenów (2,3 biliona dolarów) do roku 2041. Plan zakłada strategiczne wsparcie dla 17 sektorów takich jak technologia kwantowa, energetyka, medycyna regeneracyjna, sektor gier, budowa centrów danych, akumulatory, obrona, lotnictwo i technologie kosmiczne. Premier Takaichi używa hasła „odpowiedzialnej i proaktywnej polityki fiskalnej” i obiecuje, że jej rząd „powstrzyma tendencję do nadmiernych cięć budżetowych i niewystarczających inwestycji w przyszłość”. Jednocześnie rząd zamierza

obniżyć wskaźnik zadłużenia Japonii w stosunku do PKB, poprzez utrzymanie tempa wzrostu zadłużenia poniżej tempa wzrostu gospodarki.

24 lipca: Japonia próbuje odblokować dialog z Rosją i Chinami. Minister spraw zagranicznych Motegi Toshimitsu przeprowadził krótką rozmowę z chińskim ministrem spraw zagranicznych Wangiem Yi, w ramach szczytu ASEAN. Była to pierwsza rozmowa między najwyższymi rangą dyplomatami obu krajów od czasu pogorszenia się stosunków japońsko-chińskich w listopadzie 2025 roku. Strona chińska zaprzeczyła, że doszło do oficjalnego spotkania. Minister Motegi odbył także krótką rozmowę z rosyjskim ministrem spraw zagranicznych Siergiejem Ławrowem. Był to pierwszy kontakt między ministrami spraw zagranicznych obu krajów od czasu rozpoczęcia przez Rosję inwazji na Ukrainę w lutym 2022 roku.

4 sierpnia: Ministerstwo Obrony publikuje nową białą księgę. Tegoroczny raport dotyczący obrony zaznacza, że społeczność międzynarodowa wkracza w „nową erę kryzysu”. Dokument wskazał na jednostronne zmiany status quo przy użyciu siły oraz próby ich osiągnięcia, czego przykładem jest inwazja Rosji na Ukrainę. Ministerstwo ostrzega, że w przyszłości w Azji Wschodniej może dojść do podobnej sytuacji. Dużo miejsca poświęcono „nowym formom prowadzenia wojny” oraz wzmocnieniu produkcji zbrojeniowej i zaplecza technologicznego. Zmiany są efektem obserwacji działań wojennych na Ukrainie, gdzie środki bezzałogowe są wykorzystywane na szeroką skalę do celów rozpoznania i obserwacji, uderzeń dalekiego zasięgu, precyzyjnych ataków na linie frontu oraz w innych celach. Dokument odnosi się także do trendów międzynarodowych, takich jak wykorzystanie sztucznej inteligencji w przetwarzaniu i analizie danych oraz zwiększanie produkcji obronnej i rozwoju technologii w celu zapewnienia trwałych zdolności bojowych. Rząd planuje także uruchomienie programów zakładających wykorzystanie potencjału start-upów oraz wdrażanie nowatorskich technologii pochodzących z sektora prywatnego.

6 sierpnia: japońskie myśliwce F2 wezmą udział w manewrach wojskowych w Indiach. Ministerstwo Obrony planuje po raz pierwszy wysłać do Indii myśliwce F-2 Sił Powietrznych Samoobrony w celu wzięcia udziału we wspólnych ćwiczeniach. Celem operacji jest „stanowienie przeciwwagi dla Chin”. Minister obrony Koizumi Shinjiro omówi kwestię wysłania samolotów ze swoim indyjskim odpowiednikiem, Rajnathem Singhem, podczas nadchodzącej wizyty. Siły Samoobrony Japonii (SDF) oraz indyjskie siły zbrojne przeprowadziły swoje pierwsze wspólne ćwiczenia z udziałem samolotów myśliwskich w Japonii w 2023 roku.

7 sierpnia: spadek poparcia dla premier Takaichi. Wyniki badań opinii publicznej opublikowane w sierpniu pokazały wyraźny spadek poparcia dla administracji Takaichi Sanae. Prawie we wszystkich sondażach

przeprowadzonych przez osiem japońskich podmiotów medialnych premier zanotowała spadek poparcia z poziomu 60% do poziomu 50%. Po raz pierwszy od objęcia władzy można zaobserwować wyraźny wzrost liczby krytycznych komentarzy pod adresem premier. Główne źródła niezadowolenia to sposób procedowania ustawy o dworze cesarskim oraz niedostateczne wsparcie w walce z inflacją.

13 sierpnia: Władimir Putin odwiedził Kuryle Południowe. Rosyjska administracja ogłosiła, że prezydent Putin odwiedził sporną wyspę Iturup. Jest to pierwsza wizyta Putina na spornych Kurylach Południowych. Prezydent Miedwiediew w 2010 roku był pierwszym głową państwa, która odwiedziła wyspy. Prezydent Putin odwiedził zakład przetwórstwa rybnego, szpital i szkołę. Po inwazji na Ukrainę, Rosja zareagowała negatywnie na zaostrezenie przez Japonię sankcji gospodarczych, zawieszając negocjacje w sprawie podpisania traktatu pokojowego. Premier Takaichi Sanae jednoznacznie potępiła wizytę prezydenta Rosji, zaznaczając, że wyspy są terytorium japońskim.

18 sierpnia: japoński ambasador wezwany przez rosyjskie MSZ. Rosyjski rząd udzielił reprimendy ambasadorowi Japonii w Moskwie po tym, jak premier Takaichi potępiła wizytę prezydenta Rosji Władimira Putina na wyspie Iturup. Ambasador Japonii Muto Akira usłyszał, że „suwerenność i jurysdykcja Rosji nad południowymi Wyspami Kurylskimi są niepodważalne”. W świetle poparcia Japonii dla Ukrainy Moskwa zastrzega sobie prawo do „podjęcia odpowiednich środków odwetowych”.

19 sierpnia: Stany Zjednoczone nakładają sankcje na członków MTK. Japonia określiła decyzję Stanów Zjednoczonych o nałożeniu sankcji na wysokich rangą członków Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) jako „bardzo niefortunną”, wyrażając wsparcie dla działania organizacji. Jedną z osób objętą sankcjami jest Akane Tomoko, przewodnicząca MTK. Nałożenie sankcji przez Waszyngton spotkało się z falą krytyki ze strony japońskiego społeczeństwa. Japonia uznaje prawo międzynarodowe za jeden z głównych filarów swojej polityki dyplomatycznej, zapewniając największe wsparcie finansowe dla MTK.

24 sierpnia: Ministerstwo Obrony utworzy nową jednostkę do walki z „wojną kognitywną”. Ministerstwo Obrony planuje powołanie wyspecjalizowanego departamentu, którego zadaniem będzie szybka reakcja na fałszywe komunikaty płynące z Chin i innych krajów. Ministerstwo będzie walczyć z twierdzeniami nawiązującymi do japońskiego „nowego militarizmu”, a także wzmocni działania w ramach „wojny kognitywnej”, polegającej na wywieraniu wpływu na opinię publiczną poprzez wprowadzanie dezinformacji. Nowa jednostka będzie odpowiedzialna za gromadzenie, analizę, ocenę i rozpowszechnianie informacji związanych z wojną poznawczą. Kierownictwo

będzie reagować na informacje publikowane na platformach społecznościowych.

26 sierpnia: Japonia broni przewodniczącej MTK. Premier Takaichi oświadczyła, że sankcje nałożone przez Stany Zjednoczone na przewodniczącą Międzynarodowego Trybunału Karnego są niezgodne z japońską polityką poszanowania prawa międzynarodowego. Premier odrzuciła oskarżenia, że jej rząd zareagował zbyt słabo na sankcje nałożone przez administrację Donalda Trumpa. Powiedziała, że sankcje są sprzeczne ze stanowiskiem Japonii i jej rząd traktuje je bardzo poważnie. Japonia wielokrotnie apelowała do Stanów Zjednoczonych na różnych szczeblach, aby nie nakładały sankcji na Akane Tomoko.

31 sierpnia: koniec koalicji partii opozycyjnych. Największa partia opozycyjna w Izbie Reprezentantów Koalicja Centrum (Chudo) stoi na krawędzi rozłamu, zaledwie siedem miesięcy po jej utworzeniu. Członkowie Konstytucyjnej Partii Demokratycznej Japonii (CDP) sprzeciwiają się dalszej współpracy z partią Komeito. Konflikt ma być na tyle silny, że dawni członkowie CDP rozważają opuszczenie partii. Członkowie zarządu Chudo spotkali się 31 sierpnia, aby przeprowadzić ostateczne rozmowy na temat przyszłości partii, które nie przyniosły przełomu.

KOMENTARZ

Najciekawszym wydarzeniem w polityce zagranicznej była wizyta prezydenta Władimira Putina na wyspie Iturup, która z pewnością miała na celu sprowokowanie japońskiego rządu. W odpowiedzi premier Takaichi Sanae oświadczyła, że wyspy te stanowią nieodłączną część terytorium Japonii, zarówno z historycznego punktu widzenia, jak i w świetle prawa międzynarodowego. Jej komentarz został natychmiast skrytykowany przez rosyjskie MSZ, które określiło te oświadczenia jako „antyrosyjskie” składając oficjalny protest. Japoński rząd rozważa podjęcie dalszych kroków, takich jak nałożenie kolejnych sankcji gospodarczych oraz tymczasowe odwołanie ambasadora Japonii w Rosji Akiry Muto. Tokio obawia się jednak działań odwetowych, które mogłyby doprowadzić do zamrożenia dostaw rosyjskiego LNG. Bez wątpienia wizyta prezydenta Putina oddali w czasie perspektywę wznowienia dialogu rosyjsko-japońskiego. Administracja Takaichi Sanae [podjęła próby otwarcia dialogu w warunkach sankcji nałożonych na Rosję](#), wysyłając w maju urzędników Ministerstwa Gospodarki, Handlu i Przemysłu (METI) oraz

przedstawicieli biznesu do Rosji, a także podejmując w lipcu decyzję o wznowieniu programu krótkoterminowych wyjazdów studentów do Rosji, który został zawieszony od czasu inwazji na Ukrainę. Minister spraw zagranicznych Motegi Toshimitsu podjął próby wznowienia dialogu z Rosją podczas szczytu ASEAN.

Problemy dyplomatyczne, które pojawiły się w ostatnich tygodniach mogą doprowadzić do dalszego spadku poparcia dla administracji Takaichi Sanae. Kolejnym wyzwaniem było nałożenie sankcji przez Stany Zjednoczone na przewodniczącą MTK Akane Tomoko. Niektórzy członkowie rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej wyrazili niezadowolenie z niewystarczającej reakcji rządu. Wyniki badań opinii publicznej opublikowane w sierpniu pokazały wyraźny spadek poparcia dla administracji Takaichi Sanae. [Prawie we wszystkich sondażach przeprowadzonych](#) przez osiem japońskich podmiotów medialnych premier zanotowała spadek poparcia z poziomu 60% do poziomu 50%. Najwięcej kontrowersji przyniosły prace nad zmianą ustawy o rodzinie cesarskiej, których celem było zwiększenie liczby potencjalnych następców tronu oraz zabezpieczenie przyszłej sukcesji. Jednym z głównych źródeł niezadowolenia społecznego jest jednak wzrost cen i niepewna sytuacja gospodarcza.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

1 lipca: Minister Spraw Zagranicznych Ukrainy z wizytą w Tokio. Minister spraw zagranicznych Ukrainy Andrii Sybiha spotkał się w Tokio z ministrem spraw zagranicznych Japonii Motegim Toshimitsu. Obie strony uzgodniły, że będą wzmacniać stosunki dwustronne, w tym współpracę w zakresie bezpieczeństwa oraz przyszłej odbudowy. Ukraina wyraziła zainteresowanie rozszerzeniem współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa, zwłaszcza w zakresie technologii bezzałogowych. Minister Sybiha wraz z ukraińskim doradcą ds. strategii Ołeksandrem Kamyshinem spotkali się z japońskim ministrem obrony Koizumim Shinjiro. Ukraina podkreśla, że wojna ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo Japonii, zwracając uwagę, że rosyjskie bombowce strategiczne atakujące Kijów operowały z rosyjskiego Dalekiego Wschodu.

6 lipca: wizyta minister stanu ds. spraw zagranicznych na Ukrainie, w Rzeczypospolitej Polskiej i w Republice Chorwacji. W dniach 21–29 czerwca japońska minister stanu ds. spraw zagranicznych Kunimitsu Ayano złożyła wizytę na Ukrainie, w Polsce i w Chorwacji w celu zacieśnienia stosunków dwustronnych oraz koordynacji wsparcia dla Ukrainy. Podczas spotkań w Polsce minister omawiała szczegóły współpracy w ramach partnerstwa strategicznego. W

Chorwacji wzięła udział w Forum w Dubrowniku i promowała japońską wizję wolnego i otwartego regionu Indo-Pacyfiku (FOIP).

25 lipca: japoński holding nie kupi udziałów Żabki. Japońska firma Seven & I Holdings Co. zakończyła rozmowy dotyczące potencjalnego nabycia Grupy Żabka. Seven & I poinformowała, że nie udało jej się osiągnąć porozumienia, które leżałoby „w najlepszym interesie” spółki i jej akcjonariuszy. Firma nadal poszukuje dróg ekspansji na rynku europejskim. Ze względu na ograniczone możliwości rozwoju na rynku krajowym firma Seven & I zamierza do 2030 r. rozszerzyć swoją działalność z obecnych 19 do 30 krajów.

29 lipca: Suzuki zwiększa inwestycje na Węgrzech. Węgierski minister gospodarki i energii István Kapitányi ujawnił, że firma Suzuki planuje dodatkową inwestycję w wysokości 76 miliardów forintów (około 190 mln EUR) w zakładzie w Esztergom na północy Węgier. Inwestycja obejmie produkcję pojazdów elektrycznych (EV) oraz zestawów akumulatorów. Premier Péter Magyar spotkał się w Budapeszcie z prezesem i dyrektorem generalnym Suzuki, aby wymienić poglądy na temat planów biznesowych firmy na Węgrzech. Zakład w Esztergom zatrudnia około 2 800 osób i eksportuje około 90% produkowanych pojazdów.

3 sierpnia: Japonia dołącza do programu Horyzont. W Brukseli podpisano umowę o stowarzyszeniu między UE a Japonią dotyczącą programu „Horyzont Europa”. W ten sposób Japonia oficjalnie stała się 23. krajem stowarzyszonym w ramach największego programu UE w dziedzinie badań naukowych i innowacji, którego budżet na lata 2021–2027 wynosi 93,5 mld EUR. Czeski rząd liczy na nowe możliwości współpracy w zakresie „stymulowania innowacji oraz nawiązywania kontaktów biznesowych”, w tym tworzenia konsorcjów badawczych.

4 sierpnia: prezydent Zeleński „rozzarowany” efektami współpracy z Japonią. Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zeleński stwierdził, że stosunki między Japonią a Ukrainą nie rozwinęły się w takim stopniu, jak się spodziewał, zwłaszcza w świetle ostatnich zmian w polityce obronnej Japonii. Prezydent oczekiwał większego zaangażowania w tym rozszerzenia współpracy i dostaw w sektorze obronnym. Wyraził jednocześnie wdzięczność za dotychczasowe wsparcie Japonii obejmujące pomoc polityczną, finansową, humanitarną i oraz działania na rzecz odbudowy.

7 sierpnia: Mitsubishi Electric przejmuje polską spółkę MEDCOM. Firma Mitsubishi Electric Corporation zawarła umowę dotyczącą nabycia pozostałych udziałów spółki MEDCOM Sp. z o.o., polskim producencie urządzeń elektrycznych do wagonów kolejowych. Transakcja ma zostać sfinalizowana w pierwszej połowie 2027 roku. MEDCOM zajmuje się projektowaniem i produkcją,

urządzeń elektrycznych do wagonów kolejowych oraz miejskiego transportu elektrycznego, w tym pomocniczych systemów zasilania.

III.SYTUACJA GOSPODARCZA

6 lipca: japoński rząd rozwija strategię produkcji półprzewodników. Japonia stara się ożywić swój przemysł półprzewodnikowy poprzez dotacje państwowe na dużą skalę oraz inwestycje zagraniczne. W planach znajduje się rozbudowa zakładu firmy Micron w Hiroszimie o wartości 1,5 biliona jenów, na którą japońskie Ministerstwo Gospodarki, Handlu i Przemysłu (METI) przeznaczy około 500 miliardów jenów wsparcia. Japonia przyciągnęła również inwestycje firmy TSMC w Kumamoto, wykorzystując zagraniczne przedsiębiorstwa do odbudowy krajowych mocy produkcyjnych. Jednocześnie japońskie firmy angażują się w prace nad technologiami nowej generacji w ramach projektu ZAM realizowanego przez SoftBank we współpracy z firmami Intel i Fujitsu, którego celem jest opracowanie zaawansowanej pamięci dla sztucznej inteligencji.

15 lipca: japońscy przedsiębiorcy z optymizmem patrzą na rozwój sektora AI i półprzewodników. Lipcowe badanie Reuters Tankan wykazało, że nastroje w sektorze produkcyjnym pozostają stosunkowo dobre. Producenci czerpią korzyści z rosnącego popytu na układy pamięci, serwery dla sztucznej inteligencji oraz półprzewodniki i komponenty elektroniczne. Firmy z sektora usługowego stały się bardziej ostrożne ze względu na osłabienie waluty, wyższe koszty energii i pracy oraz podniesienie stóp procentowych.

16 lipca: NVIDIA rozwija współpracę z japońskimi partnerami. Prezes Nvidii, Jensen Huang, odwiedził Japonię i ogłosił rozwój współpracy z japońskimi firmami z branży robotyki, w tym FANUC, Yaskawa Electric i Kawasaki Heavy Industries. Nvidia planuje rozpoczęcie nowej inicjatywy w zakresie fizycznej sztucznej inteligencji i robotyki. W tym samym czasie wspierana przez rząd firma Noetra ogłosiła plany zakupu 27 500 układów Nvidia Rubin na potrzeby japońskiego projektu infrastruktury fizycznej sztucznej inteligencji. W ramach strategii „Wizja Takaichi” rząd stawia na rozwój nowego sektora budowy zasobów dla fizycznej sztucznej inteligencji.

27 lipca: japońskie społeczeństwo niezadowolone z działań rządu w walce z inflacją. 57% respondentów ankiety przeprowadzonej przez „Asahi Shimbun” negatywnie ocenia sposób, w jaki rząd radzi sobie z zagrożeniami gospodarczymi. Ponad 70% ankietowanych nie jest zadowolona z działań chroniących obywateli przed skutkami wzrostu cen. Pomimo kontynuacji rządowych programów dopłat do paliw i energii spadek poparcia był szczególnie widoczny w okresie przedłużającej się blokady Cieśniny Ormuz.

31 lipca: Sony podnosi prognozy zysku. Grupa Sony podniosła prognozę rocznego zysku operacyjnego o 7,5% do 1,72 biliona jenów (10,7 mld USD) na nadchodzący rok obrotowy, w związku z lepszym od oczekiwań wynikiem finansowym za pierwszy kwartał. Zysk netto w okresie kwiecień-czerwiec wzrósł o 32% rok do roku. Najwięcej zysków przynosi sektor gier i treści cyfrowych w ramach platform PlayStation.

31 lipca: Kioxia zapowiada znaczne zwiększenie zysków. Japoński producent układów pamięci Kioxia prognozuje zysk operacyjny w wysokości około 1,89 biliona jenów (11,78 miliarda dolarów) za okres lipiec-wrzesień. Firma przypisuje wyjątkowo dobre perspektywy rosnącemu popytowi na układy pamięci związane z infrastrukturą sztucznej inteligencji. Spółka jest jedną z kluczowych firm w japońskiej strategii na rzecz odbudowy konkurencyjnego na przemysłu produkcji półprzewodników.

4 sierpnia: sukces projektu wydobywania pierwiastków ziem rzadkich z dna oceanu. Japońskie zespoły badawcze z powodzeniem odzyskały kluczowe pierwiastki ziem rzadkich z głębinowych osadów w pobliżu wyspy Minamitorishima. Osiągnięcie to stanowi milowy krok w dążeniu Tokio do uniezależnienia się od dostaw z Chin. Rząd zapowiedział natychmiastowe przejście do testów na szerszą skalę, aby ocenić komercyjną opłacalność głębinowego górnictwa. Projekt zyskał status priorytetowego, ze względu na rosnące ryzyko geopolityczne oraz restrykcje eksportowe wprowadzane przez Pekin.

5 sierpnia: japoński rząd zatwierdza obniżenie podatku VAT na żywność. Rząd Japonii zatwierdził projekt obniżenia podatku VAT na żywność, który ma wejść w życie w kwietniu 2027 roku po zatwierdzeniu zmian przez parlament. Plan zakłada obniżenie podatku konsumpcyjnego od artykułów spożywczych z 8% do 1% na okres dwóch lat. Obniżka jest realizacją obietnicy wyborczej złożonej przez premier Takaichi Sanae. Obniżenie podatku spowoduje spadek dochodów o około 5 bilionów jenów (31,7 mld dolarów), co pogłębia problem powstrzymania rosnącej dziury budżetowej.

10 sierpnia: zagraniczni pracownicy niezadowoleni z zaostrzenia regulacji stałego pobytu. Cudzoziemcy, którzy od lat starają się o stały pobyt w Japonii, twierdzą, że proponowane przez rząd nowe wymagania uniemożliwiają planowanie przyszłości i zmuszają ich do opuszczenia kraju. Zmiany, które mogą wpłynąć na ocenę dochodów, są szczególnie niepokojące dla osób zbliżających się do końca standardowej 10-letniej ścieżki prowadzącej do uzyskania stałego pobytu. Rząd podniósł minimalny próg kapitałowy dla starających się o wizę z 5 milionów do aż 30 milionów jenów. W rezultacie w pierwszych miesiącach roku Japonię opuściło blisko tysiąc przedsiębiorców z zagranicy czterokrotnie więcej niż rok wcześniej.

10 sierpnia: Japonia planuje odbudowę przemysłu stocznioowego. Rząd zapowiedział uruchomienie wielkiego programu prywatno-publicznego, mającego na celu odbudowę sektora budowy statków. Plan zakłada inwestycję w wysokości 1 biliona jenów, którego celem jest podwojenie mocy produkcyjnych do 2035 roku. Środki finansowe zostaną przeznaczone na gruntowną modernizację stoczni poprzez masowe wdrożenie robotów oraz systemów AI. Innowacje technologiczne mają poprawić produktywność i rozwiązać problem braku wykwalifikowanych pracowników. Kluczowym elementem strategii będzie projektowanie i budowa jednostek nowej generacji o niskiej lub zerowej emisji gazów cieplarnianych. Zmiany te mają pozwolić Japonii skuteczniej konkurować z dominującymi stoczniami z Chin oraz Korei Południowej.

17 sierpnia: napięta sytuacja na rynku paliwowym uderza w japońską gospodarkę. Mimo porozumienia Waszyngtonu z Teheranem, handel energią przez Cieśninę Ormuz nadal nie został znormalizowany z powodu powtarzających się ataków. Sytuacja mocno uderza w Japonię, która sprowadzała tą drogą ponad 90 procent swojej ropy naftowej. W odpowiedzi na blokadę japoński rząd uruchomił rezerwy strategiczne i zaczął intensywnie szukać alternatywnych dróg dostaw. Latem udało się zabezpieczyć wolumen ropy przewyższający bieżące zapotrzebowanie. Główną alternatywą było zwiększenie importu ropy z USA, jednak osiągnięto limit dalszego zwiększania dostaw z tego kierunku. Przemysł naftowy i transportowy wciąż zmagają się z wysokimi kosztami zakupu surowca oraz droższymi trasami logistycznymi.

20 sierpnia: rekordowa wartość japońskiego eksportu. Lipcowe dane dotyczące handlu Japonii wykazały wzrost eksportu o 23,2% w ujęciu rok do roku do poziomu 11,5 bln jenów, co stanowi historyczny rekord miesięczny. Eksport do Stanów Zjednoczonych wzrósł o 22% a do Chin o 25,8%. Głównym motorem wzrostu były produkty związane z produkcją półprzewodników. Jednocześnie import wzrósł o 27,8% z powodu znacznie wyższych kosztów energii. Japońscy producenci czerpali korzyści z globalnego cyklu inwestycyjnego w dziedzinie sztucznej inteligencji i półprzewodników, oraz z osłabienia japońskiej waluty.

21 sierpnia: wzrost presji inflacyjnej. W lipcu tempo wzrostu bazowej inflacji konsumenckiej w Japonii przyspieszyło, co wzmocniło oczekiwania dotyczące możliwości podniesienia stóp procentowych przez Bank Japonii (BOJ). Przedsiębiorstwa przenoszą wyższe koszty importu na konsumentów. Zdaniem BOJ Japonia wkracza w bardziej konwencjonalne środowisko inflacyjne, a nie doświadczająca jedynie przejściowej inflacji związanej ze wzrostem cen energii.

29 sierpnia: ministerstwo finansów interweniuje w obronie jena. Pod koniec lipca i na początku sierpnia Stany Zjednoczone i Japonia przeprowadziły rzadką wspólną interwencję walutową, polegającą na skupie jena w celu powstrzymania

gwałtownego spadku waluty, która osiągnęła najniższego od 40 lat poziom wynosząc około 164 jenów za dolara amerykańskiego. Łączna wartość operacji interwencyjnych na rynku walutowym w bieżącym roku finansowym przekroczyła 27 bilionów jenów, bijąc poprzedni rekord roczny wynoszący około 15 bilionów jenów, ustanowiony w 2024 roku.

KOMENTARZ

Najważniejsze informacje gospodarcze koncentrują się wokół rządowego programu walki z inflacją oraz nieudanych próbach powstrzymania spadku wartości japońskiego jena. Japońskie społeczeństwo krytycznie ocenia politykę premier Takaichi Sanae w walce ze wzrostem cen oraz nowymi zagrożeniami dla gospodarki. 57% respondentów ankiety przeprowadzonej przez „Asahi Shimbun” negatywnie ocenia sposób, w jaki rząd radzi sobie z zagrożeniami ekonomicznymi. Społeczeństwo wyraziło również niezadowolenie z długiego czasu, jaki zajęło obniżenie stawki podatku konsumpcyjnego na artykuły spożywcze z 8% do 1%. Premier Takaichi musiała poradzić sobie z szeregiem problemów proceduralnych i brakiem poparcia ze strony innych środowisk wewnątrz PLD, co znacznie wydłużyło prace nad ustawą. Ponad 70% ankietowanych nie jest zadowolona z działań chroniących obywateli przed skutkami wzrostu cen. Pomimo kontynuacji rządowych programów dopłat do paliw i energii spadek poparcia był szczególnie widoczny w okresie przedłużającej się blokady Cieśniny Ormuz. Obecna polityka gospodarcza rządu może prowadzić do utrzymania się inflacji i dalszego wzrostu cen.

Strategia obecnego rządu opiera się na utrzymaniu stóp procentowych na niskim poziomie, przy jednoczesnym zwiększeniu wzrostu japońskiego PKB. Niestety, różnica poziomu stóp procentowych w Japonii i innych gospodarkach zachodnich prowadzi do wyraźnego obniżenia wartości jena w porównaniu do dolara amerykańskiego. O ile słaby jen jest pożądanym przez eksporterów, prowadzi jednak do dalszego zwiększenia presji inflacyjnej w Japonii i wzrostu cen. Japońskie przedsiębiorstwa przenoszą już większe koszty na konsumentów. Warto jednak zwrócić uwagę na zwiększenie prognoz zysków przez wiele firm z japońskiego sektora technologicznego, które korzystają na osłabieniu jena. Jednocześnie rząd inwestuje w odbudowę sektora produkcji półprzewodników i stawia na nowy sektor, czyli budowę fizycznej sztucznej inteligencji.

Ostatnie tygodnie pokazały również, że japońskie Ministerstwo Finansów nie może poradzić sobie z osłabieniem waluty bez wsparcia ze strony Stanów Zjednoczonych. Pomimo przeprowadzenia szeregu interwencji polegających na skupie japońskiej waluty, nie udało się powstrzymać tendencji spadkowej. Powyższe działania wyraźnie podważają założenia strategii premier Takaichi oraz zdolność japońskiego rządu do samodzielnej ochrony rynku walutowego i finansowego. Pomimo tego administracja Takaichi nadal naciska na Bank Centralny w celu utrzymania jak najniższych stóp procentowych. Jednocześnie spadek poparcia dla rządu wywołuje zaniepokojenie w japońskim środowisku biznesowym. Inwestorzy obawiają się, że w celu odbudowy poparcia administracja Takaichi zdecyduje się na wprowadzenie kolejnych programów wsparcia fiskalnego, co będzie prowadzić do dalszego zadłużenia i podważy bezpieczne założenia nowej strategii gospodarczej. [Część ekonomistów przestrzega przed poważnymi zagrożeniami](#) dla japońskiej gospodarki, twierdząc, że pomimo zapewnień rządu „ogromny dług publiczny hamuje wzrost gospodarki japońskiej”.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

